

СТРАНДЖА

Странджа е планински масив в България и Турция, част от Преходната блоково-разломна област. Издига се между Бургаската низина, Черно море и Източна Тракия. Ясно са очертани 3 била (Южно, Гранично и Босна). Най-високо е Южното било (посока северозапад-югоизток), което е изцяло на турска територия (връх Голяма Махиада, 1031 m, най-високият връх в Странджа). Граничното било се очертава от долините на Резовска река и Велека (връх Голямо градище, 710 m). На североизток е ридът Босна (връх Папия, 502 m) с разклоненията Росен баир и Медни рид. Странджа е изградена от стари (главно палеозойски) метаморфити и гранитоиди и от метаморфозирани триаски и юрски седименти. Планинският масив е хидрографски възел – от българската ѝ част извира реките: Велека, Факийска река, Ропотамо, Дяволска река, а от турската ѝ част - Ергене, Резовска река (Паспалдереси). На юг се чувства средиземноморско климатично влияние. Природният парк "Странджа", обявен през 1995 има площ 116 136,2 ha, като защитените местности са около 93 000 ha гори, пасища, обработваеми земи, исторически обекти, пещери, морски клиф, дюни, естуари. По своите размери парка е най-голямата защитена територия в България. Състои се от 5 резервата ("Силкосия", "Узунбуджак", "Витаново", "Тисовица" и "Средока"), и е известен с богатата си флора (1665 вида) - гори от южноевксински и субевксински гори, както и десетки реликтни и ендемични растения. В парка намират място 99 ендемични вида безгръбначни животни, както и най-богатата гръбначна фауна в българска защитена територия - 263 вида. В планината са открити находища на железни, медни, медно-полиметални и златни руди. Нейните земи, изобилстващи от лозя, пасища, гори се използват за животновъдство и дърводобив.

„СИЛКОСИЯ”

Резерват в България, в природния парк "Странджа". Най-старата защитена територия в България. Обявена през 1931 като "строга охранителна гора"; площ 389,6 ha. Гори от източен горун, благун и източен бук с характерния за южноевксинската горска растителност подлес от вечнозелени лавровидни храсти (странджанска зеленика и др.). Голям брой редки и застрашени растения.

„РУСЕНСКИ ЛОМ”

Резерват в България, в природния парк "Странджа". Обявен през 1956; площ 2529,6 ha. Вековни гори от източен бук, благун и източен горун с вечнозелен подлес от лавровиден тип; богата флора и голям брой южноевксински растения - странджанска зеленика, кавказка копривка, колхидски джел, мушмула, понтийско вълче лико, странджанска боровинка и др. Биосферен резерват.

РОПОТАМО

Река в Югоизточна България. Извира под името Церовска река от планината Странджа. Влива се в Черно море. Дължина 48,5 km, водосборен басейн 248,7 km². Средногодишен отток при с. Веселие, Бургаска област, 1,27 m³/s. Долното и течение е лонгоз, достъпно за малки съдове. Част от водите и са прехвърлени в язовир "Ясна поляна". Богата с риба. Резерват "Ропотамо"; обявен през 1940 като "строго охранителна гора", намален през 1962, разширен през 1992; площ 1000,7 ha; голямо разнообразие от местообитания (гори, лонгози, храсталаци, ливади, дюни, скали, река с естуар, блата, морски клиф, морски остров); редки и застрашени видове гризачи и прилепи, чакал, видра, дива котка, морски орел, сухоземни костенурки, леопардов смок, голям и тънък стрелец, сирийска чесновница. Блатото Аркутино и прилежащата лонгозна гора са обект към Рамсарската конвенция (Конвенция по влажните зони с международно значение).

ФАКИЙСКА РЕКА

Река в Югоизточна България. Извира на запад от връх Кервансарай в планината Странджа. В горното си течение има тясна скалиста долина. След водослива с Малка река меандрира в Бургаската низина и се влива в Мандренското езеро (днес язовир). Дължина 87,3 km. Водосборен басейн 641 km². Средногодишен отток при с. Зидарово, Бургаска област, 4,35 m³/s. Напояване.

РЕЗОВСКА РЕКА , Резвая

Река в България и Турция. Извира от планината Странджа (на турска територия) с името Паспалдереси. След водослива с река Велека тече на изток в дълбока долина с много меандри и служи за граница между България и Турция до устието си в Черно море при с. Резово, Бургаска област. Дължина 112 km. Водосборен басейн 738 km².

ВЕЛЕКА

Река в България и Турция. Извира от планината Странджа (на турска територия). Югозападно от с. Звездец, Бургаска област, навлиза в България, тече на изток и се влива в Черно море с дълбоко и широко устие. На изток от с. Бродилово, Бургаска област, образува лонгоз. Дължина 147 km, водосборен басейн 994,8 km², средногодишен отток при с. Граматиково, Бургаска област, 7,57 m³/s. Зимно пълноводие.

НЕСТИНАРСТВО

Български обичай с основен обреден елемент танц върху жаравата. Изпълнява се в деня на свети свети Константин и Елена (21 май) в района на Странджа. В него са съхранени следи от древна почит и култ към слънцето, чийто земен еквивалент е огънят. Нестинарите са жени (по-рядко мъже) обикновено от едни и същи родове. На празника те обхождат свещените места в землището, вечерта се събират край огъня, с иконата на свети Константин в ръце нагазват боси в жаравата и под звуците на свещения тъпан играят нестинарския танц. Те изпадат в своеобразен транс и влизайки в контакт със светеца, придобиват дарбата да пророкуват.

БРЪШЛЯН

Село в България, Бургаска област, 10 km северозападно от Малко Търново, в северното подножие на Странджа. 84 жители. Национален архитектурен историко-етнографски резерват. Запазен възрожденски ансамбъл с характерните за района дървени народни къщи - с издължена планова схема с пристенно огнище.